

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
71 0 P 049619 16 Rev
Banja Luka, 16.10.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužilaca M.V. i M.K., oboje iz B., Ulica ..., koje zastupa punomoćnik S.D., advokat iz B., P.I., S.M., Z.I., B.I., T.I., S.I., N.I., K.I., J.I., G.I. i D.I., svi iz T., i svi zastupani po punomoćniku P.I., protiv tuženog M.B. iz B., Ulica ..., zastupanog po punomoćniku Z.J., advokatu iz B., radi utvrđenja, v.s. 50.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja M.V. i M.K. izjavljenoj protiv rješenja Okružnog suda u Banjaluci 71 0 P 049619 16 Gž 3 od 20.5.2016. godine, na sjednici održanoj 16.10.2016. godine donio je

RJEŠENJE

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 049619 14 P 3 od 30.10.2015. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužilaca kojim traže da se poništi ugovor ovjeren kod Osnovnog suda u Banjaluci pod brojem OV-131/01 od 17.05.2001. godine, zaključen između J.I., kćeri A., iz B., kao prodavca i tuženog M.B., sina D., iz B., kao kupca, o kupoprodaji nekretnina upisanih u z.k. ul. broj 187 k.o. P. i to k.č. broj 38/2, koja odgovara parceli označenoj kao k.č. broj 1807/1 zvanog „Kućište - kuća i dvorište“ u površini od 1147 m² upisanoj u PL broj 369 k.o. P. 2, za iznos od 50.000,00 KM, te da je tuženi dužan priznati i trpjeti da tužioci na osnovu presude ishode uspostavu predašnjega stanja u zemljišnim knjigama i katastarskom operatu Republičke uprave za ..., PJ B., tako što će se izbrisati ime M.B., a ponovo upisati ime J.I. u javnim knjigama, kao i da se tuženi M.B. obaveže da tužiocima naknadi troškove postupka, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja.

Obavezani su tužioci da tuženom nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 2.250,00 KM u roku od 30 dana od dana dostavljanja presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Rješenjem Okružnog suda u Banjaluci 71 0 P 049619 16 Gž 3 od 20.5.2016. godine povodom žalbe tužilaca M.V. i M.K., a po službenoj dužnosti, presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 049619 14 P 3 od 30.10.2015. godine, u dijelu kojim je odlučeno o tužbenom zahtjevu tužilaca je ukinuta i tužba tužilaca kojom su tražili poništenje predmetnog ugovora odbačena.

Rješenje o troškovima parničnog postupka sadržano u izreci presude Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 049619 14 P 3 od 30.10.2015. godine je potvrđeno.

Odbijen je zahtjev tužilaca M.V. i M.K. za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 900,00 KM.

Blagovremenom revizijom drugostepenu odluku pobijaju tužitelji Marina Vojnović i Marinko Knežević zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači tako da se udovolji tužbenom zahtjevu.

U odgovoru na reviziju tuženi osporava navode revizije i predlaže da se revizija odbaci ili odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom parničnom postupku je zahtjev tužitelja za poništenje ugovora o prodaji nekretnina zaključenog dana 17.5.2001. godine između prednika tužitelja J.I. i tuženog M.B., sa podacima bliže označenim u izreci prvostepene presude.

Raspravljajući o ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je utvrdio: da je predmetna tužba tužilaca podnesena prvostepenom sudu dana 28.12.2012. godine; da je sporni ugovor broj OV-131/01 sačinjen dana 24.04.2001. godine i ovjeren kod Osnovnog suda u Banjaluci dana 17.05.2001. godine. Ovim ugovorom ugovorena je prodaja nepokretnosti iz zk.ul. br. 187 k.o. P. kč. br. 38/2 kojem po katastarskom operatu odgovaraju nepokretnosti označene kao kč.br. 1807/1 iz pl.br. 369 k.o. P.2 za iznos od 50.000,00 KM, a između pokojne J.I. kćeri A. (čiji su tužiocu zakonski nasljednici), kao prodavca, i tuženog M.B., kao kupca. Prema utvrđenju prvostepenog suda zasnovanom na ocjeni iskaza svjedoka i nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke, J.I. je u vrijeme zaključenja ugovora bila prisebna i sposobna za rasuđivanje, odnosno da je bila kontraktualno sposobna i posjedovala dovoljan kvantum kongnitivnih sposobnosti da bi mogla pravilno rasuđivati i brinuti se o svojim pravima i interesima.

Kod takvog stanja stvari prvostepeni sud zaključuje da je predmetni zahtjev za poništenje ugovora podnesen protekom subjektivnog i objektivnog roka iz odredbe čl. 117. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04-u daljem tekstu ZOO) i slijedom toga nalazi da je nastupila prekluzija prava za podnošenje zahtjeva za poništenjem ovog ugovora. Nadalje, prvostepeni sud zaključuje da predmetni tužbeni zahtjev tužilaca nije osnovan, jer tuženi nisu dokazali da postoje uslovi za rušljivost ovog ugovora propisani odredbom čl. 111. ZOO, odnosno nisu dokazali da je ugovarateljica J.I. bila ograničeno poslovno sposobna, i iz navedenih razloga sudi kao u izreci osporene prvostepene odluke. Temeljem odredbe čl. 386. st. 1. i čl. 387. Zakona o parničnom postupku, tužiocu su obavezani da tuženom nadoknade troškove parničnog postupka.

Odlučujući o žalbi tužitelja M.V. i M.K., drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda u pogledu vremena zaključenja spornog ugovora i momenta podnošenja tužbe za poništenje tog ugovora, te pravno shvatanje u

pogledu primjene odredbe člana 117. Zakona o obligacionim odnosima koji propisuje rokove za podnošenje tužbe za poništenje rušljivog ugovora, ali smatrajući da je prvostepeni sud odlučujući meritorno o tužbenom zahtjevu, učinio povredu postupka iz odredbe člana 209. stav 2. tačka 12. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 -u daljem tekstu: ZPP), primjenom odredbe člana 227. stav 2. istog zakona, prvostepenu presudu ukinuo i tužbu odbacio.

Odluka drugostepenog suda je na zakonu zasnovana.

Iz stanja spisa ove parnice proizlazi da je postupak pokrenut tužbom podnesenom 18.01.2002. godine, kojom je postavljen zahtjev za utvrđenje ništavosti spornog ugovora o prodaji nekretnina, a zahtjev za poništenje istog ugovora (zbog nedostatka poslovne sposobnosti prednika tužitelja) postavljen je kao eventualni zahtjev tek na pripremnom ročištu održanom u ponovljenom postupku dana 28.12.2012. godine, što proizlazi iz raspravnog zapisnika sa tog ročišta; da je zahtjev za utvrđenje ništavosti ugovora odbijen pravosnažnom presudom prvostepenog suda 71 0 P 049619 12 P 2 od 20.12.2013. godine potvrđenom presudom Okružnog suda u Banjaluci 71 0 P 049619 14 Gž 2 od 15.4.2014. godine, te da je u obrazloženju prvostepene presude navedeno da će se po pravosnažnosti presude o primarnom zahtjevu, odlučiti o eventualnom zahtjevu (za poništenje predmetnog ugovora).

Odredbom člana 117. ZOO propisano je da pravo zahtijevati poništenje rušljivog ugovora prestaje istekom roka od jedne godine od saznanja za razlog rušljivosti, odnosno od prestanka prinude (stav 1.), a to pravo u svakom slučaju prestaje istekom roka od tri godine od dana zaključenja ugovora (stav 2.).

U konkretnoj situaciji, tužba za utvrđenje ništavosti predmetnog kupoprodajnog ugovora podnesena je 18.01.2002. godine, kako se pravilno navodi u reviziji, ali je zahtjev za poništenje istog ugovora podnesen na pripremnom ročištu u ponovljenom postupku – nakon ukidanja ranije prvostepene presude, održanom dana 28.12.2012. godine i to izričito kao eventualni tužbeni zahtjev, odnosno kao zahtjev o kom će se odlučivati ukoliko sud nađe neosnovanim primarni zahtjev – u ovom slučaju zahtjev za utvrđenje ništavosti istog ugovora. Zbog toga je neosnovana tvrdnja revidentu da je postavljanjem novog zahtjeva uz postojeći samo promijenjen pravni osnov glavnog zahtjeva, pogotovo jer je o primarnom zahtjevu odlučeno posebnom presudom.

U tom pogledu valja naglasiti i da zahtjev za ništavost ugovora ne sadrži i zahtjev za poništenje ugovora, obzirom na različite uslove i rokove za postavljanje tih zahtjeva propisanih odredbama ZOO.

Iz naprijed navedenog proizlazi da su oba nižestepena suda pravilno našla da je tužba za poništenje spornog kupoprodajnog ugovora podnesena tek 28.12.2012. godine. Kako je ugovor o prodaji nekretnina nesporno zaključen dana 17.5.2001. godine, očigledno je da je tužba za poništenje podnesena izvan objektivnog roka za podnošenje tužbe iz odredbe člana 117. stav 2. ZOO, pri čemu nije od značaja trenutak saznanja tužitelja za razlog rušljivosti tog ugovora, pa je drugostepeni sud pravilno postupio kad je temeljem odredbe člana 227. stav 2. ZPP prvostepenu presudu ukinuo i tužbu odbacio.

Pri ovakvoj situaciji, ukazuju se irelevantnim prigovori revizije koji se odnose na pogrešnu primjenu materijalnog prava, iz kojih razloga se ukazuje suvišnim obrazlaganje tih prigovora.

Prema navedenom, pobijano rješenje nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je temeljem odredbe člana 254. stav 1. i stav 4. u vezi sa članom 248. ZPP o reviziji tužitelja odlučeno kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Biljana Tomić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić